

Structuurvisie gemeente Zevenaar 2030

Vastgesteld

20 februari 2013

Zevenaar

Structuurvisie gemeente Zevenaar

Vastgesteld

20 februari 2013

Gemeente Zevenaar
Raadhuisplein 1
6901 GN Zevenaar

Colofon

Vastgesteld door de gemeenteraad Zevenaar:
IN13.00044

Werkgroep Structuurvisie gemeente Zevenaar:

Yvette Abbing
Ruben Bakker
Jacqueline Berndsén
Ilone van Bodegraven
Andre Boom
Ellen Buskens
Wim Geurts
Hans van Leur
Dick Molema
Martijn Rauwers
Erik Roumen
Alex Sannes
Andrea Schuil
Lilian Werdmuller
Rene Wijnbergen
Roy Willemsen
Sandra de Wit

Zevenaar

Gemeente Zevenaar
Raadhuisplein 1
Postbus 10
6900 AA Zevenaar
www.zevenaar.nl

Samen kijken 2012 | 2030 naar de toekomst

Woord vooraf

'De Structuurvisie is het integrale kompas voor het verdere beleid van de gemeente Zevenaar'.

Een mooie formulering om het doel van het document dat nu voor u ligt te omschrijven.

Zevenaar is een prachtige, veelzijdige gemeente waar het goed wonen en ondernemen is. Dat vinden wij niet alleen, uit recent onderzoek blijkt dat ook onze bewoners zeer positief zijn over hun woonomgeving. En dat willen we zo houden. Onze opgave voor de toekomst is behoud en versterken van al het goede en kansen grijpen voor vernieuwing. Daarbij gaan wij uit van de kernopgaven Verbinden, Diversiteit en Kwaliteit.

We verbinden ruimtelijke zones, maar vooral ook mensen. Samen met onze inwoners, ondernemers en andere partijen kijken we naar de toekomst van onze gemeente. De diversiteit die Zevenaar uniek maakt, willen we koesteren. En daarbij streven we altijd naar hoge kwaliteit van onze woon- en werkomgeving en van onze voorzieningen.

Deze Structuurvisie is daarvoor de wegwijzer en beschrijft de ambities van onze gemeente voor de komende periode. Het geeft de hoofdlijnen van ruimtelijk beleid weer en de samenhang daarvan met het beleid van het Rijk, de Provincie, Stadsregio Arnhem Nijmegen en de omliggende gemeenten.

De gemeente Zevenaar hecht veel waarde aan de regionale samenwerking. De campagne 'De Liemers Helemaal Goed' is een voorbeeld van hoe gemeenten met elkaar tot een succesvolle aanpak kunnen komen. Onze regio heeft voor de toekomst prachtige kansen op het gebied van wonen, werken en recreatie.

We zijn blij met de koers die we samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties uitgezet hebben en hopen dat het ook tot initiatieven en ideeën uit de samenleving gaat leiden die meewerken aan de toekomst van onze mooie gemeente.

Burgemeester Jan de Ruiter

Inhoud

Colofon	4	3. Zevenaar in 2030: de visie	39	5. Thema's	87
Woord vooraf	5	3.1 Kernopgaven	39	5.1. Inleiding	87
Inhoud	7	3.2 Verbinden, diversiteit en kwaliteit	41	5.2. Wonen in Zevenaar van 2030	87
1. Inleiding	9	3.2.1. <i>Gemeentebreed</i>		5.3. Werken in Zevenaar van 2030	91
1.1. Doel	9	3.2.2. <i>IJsselzone</i>		5.4. Voorzieningen in Zevenaar van 2030	95
1.2. Status	9	3.2.3. <i>Het Broek</i>		5.5. Mobiliteit en infrastructuur in Zevenaar van 2030	99
1.3. Aanpak en proces	10	3.2.4. <i>Stedelijke zone</i>		5.6. Recreatie en toerisme in Zevenaar van 2030	101
1.4. Leeswijzer	10	3.2.5. <i>Rijnzone</i>		5.7. Cultuurhistorisch erfgoed in Zevenaar van 2030	104
2. Wat is Zevenaar?	11	4. Visie op de kernen	59	5.8. Milieu in Zevenaar van 2030	107
2.1. Inleiding	11	4.1. Zevenaar	59	5.9. Landschap in Zevenaar van 2030	111
2.2. Ligging van Zevenaar en de ontstaansgeschiedenis	11	4.1.1. <i>Huidige situatie</i>		6. Uitvoeringsparagraaf	113
2.3. Zevenaar per thema bekeken	15	4.1.2. <i>Visie op de kern Zevenaar</i>		6.1. Wettelijk kader	113
2.3.1. <i>Wonen</i>		4.2. Angerlo	69	6.2. Projectlijst	113
2.3.2. <i>Werken</i>		4.2.1. <i>Huidige situatie</i>		6.3. Realisatie	113
2.3.3. <i>Voorzieningen</i>		4.2.2. <i>Visie op Angerlo</i>		6.4. Kostenverhaal	115
2.3.4. <i>Mobiliteit en infrastructuur</i>		4.3. Babberich	73	Bijlagen	
2.3.5. <i>Recreatie en toerisme</i>		4.3.1. <i>Huidige situatie</i>		1. Structuurvisieplankaart	
2.3.6. <i>Cultuurhistorisch erfgoed</i>		4.3.2. <i>Visie op Babberich</i>		2. Opgavennotitie Structuurvisie Gemeente Zevenaar	
2.3.7. <i>Milieu</i>		4.4. Giesbeek	77	3. Quickscan planmer en Voortoets Natuur- beschermingswet	
2.3.8. <i>Landschap</i>		4.4.1. <i>Huidige situatie</i>		Bronnenlijst	
2.4. Identiteit	30	4.4.2. <i>Visie op Giesbeek</i>			
2.5. Trends en ontwikkelingen	31	4.5. Lathum	80		
2.6. Kwaliteiten & knelpunten	36	4.5.1. <i>Huidige situatie</i>			
2.7. Opgaven voor de komende jaren	37	4.5.2. <i>Visie op Lathum</i>			
		4.6. Oud Zevenaar en Ooy	83		
		4.6.1. <i>Huidige situatie</i>			
		4.6.2. <i>Visie op Oud Zevenaar en Ooy</i>			

Inleiding

1

1.1 Doel

De Structuurvisie Zevenaar is het ontwikkelingskader van de gemeente Zevenaar tot 2030. De visie geeft richting aan de ruimtelijke, economische en maatschappelijke ontwikkelingen van de gemeente Zevenaar tot 2030. Het geeft een samenhangend beeld van de gewenste ontwikkelingen met een ruimtelijke component voor de periode tot 2030. De Structuurvisie is het integrale kompas voor toekomstig beleid van de gemeente Zevenaar.

Het doel van deze structuurvisie is:

- Het weergeven van de ambitie van Zevenaar voor de komende periode;
- Het weergeven van de hoofdlijnen van de ruimtelijke ontwikkeling in de gemeente Zevenaar;
- Een overzichtelijk kader te bieden voor een consistent ruimtelijk beleid;
- Het gemeentelijk ruimtelijk beleid af te stemmen op beleid van buurgemeenten, op de opgaven vanuit de Stadsregio Arnhem Nijmegen, de provincie Gelderland en Rijks-waterstaat;
- Het uitnodigen tot en stimuleren van passende, gewenste activiteiten en investeringen van bedrijven, instellingen en andere overheden die aansluiten op de hoofdkeuzen die we maken om onze ambities in het ruimtelijk

beleid waar te maken;

- Het verwoorden van de rol en taak van de gemeente Zevenaar bij de gewenste ruimtelijke ontwikkeling;
- Input voor de uitvoeringsagenda en het bieden van een globaal financieel kader;
- Het kunnen verhalen van kosten die voortvloeien uit het realiseren van gewenste doelen en projecten;
- Het integreren van beleidsdocumenten (ook van voor de gemeentelijke herindeling in 2005) tot één beleidsstuk.

Bij het opstellen van de structuurvisie bevinden we ons midden in een fase waarin allerlei ontwikkelingen gaande zijn. Hierbij moet gedacht worden aan de lastige markt waarin veel bedrijven zich bevinden, de tegenvallende verkoop van woningen, verandering van de bevolkingssamenstelling, de opkomst van internetbestellingen e.d. Het is nu nog niet duidelijk welke gevolgen deze ontwikkelingen voor Zevenaar hebben en waarmee expliciet rekening moet worden gehouden. De structuurvisie moet dan ook het robuuste kader vormen, waarbinnen de ontwikkelingen, kunnen plaatsvinden.

1.2 Status

De Structuurvisie Zevenaar is een visie conform artikel 2.1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en heeft betrekking op het hele gemeentelijk grondgebied. Er is een relatie tussen Structuurvisie en de manier waarop het ruimtelijk beleid zijn uitwerking krijgt. Deze Structuurvisie gaat daarom ook in op de uitvoering en de inzet van uitvoeringsinstrumenten die in de Wro zijn genoemd. De Structuurvisie Zevenaar heeft geen directe werking naar anderen toe. Het bindt alleen de gemeente Zevenaar. Dit betekent dat aan deze Structuurvisie geen rechten of plichten kunnen worden ontleend door inwoners of bedrijven. Het is de leidraad voor het toekomstig beleid. De Structuurvisie is het afwegingskader voor ruimtelijke ontwikkelingen. Als er aanleiding is om af te wijken van de Structuurvisie, dan dient dit goed gemotiveerd en onderbouwd te worden. De Structuurvisie beslaat een periode van bijna 20 jaar tot 2030. Hoewel de Structuurvisie voldoende robuustheid in zich heeft, is dit een lange periode waarin zich allerlei ontwikkelingen kunnen voordoen die nu niet zijn te voorzien. De Structuurvisie zal daarom regelmatig geactualiseerd worden. Dit zal om de vier jaar gebeuren, bij voorkeur gekoppeld aan de bestuursperiode. Hierdoor blijft de Structuurvisie het actuele sturende kader voor toekomstig ruimtelijk, economisch en maatschappelijk beleid.

1.3 Aanpak en proces

Het gemeentebestuur van Zevenaar heeft opdracht gegeven tot het opstellen van een Structuurvisie voor de gehele gemeente Zevenaar. Zevenaar wil hiermee enerzijds voldoen aan de wettelijke verplichting zoals die is opgenomen in de Wet ruimtelijke ordening. Hierin is namelijk bepaald dat de gemeente moet beschikken over een Structuurvisie voor het gehele grondgebied. Anderzijds is er de behoefte bestaande beleidsdocumenten te integreren tot één centraal document met een ruimtelijke agenda voor de komende periode.

In de Wet ruimtelijke ordening is niet aangegeven op welke wijze het proces van de totstandkoming van de Structuurvisie moet worden ingericht. Wel moet aangegeven worden op welke wijze de bevolking bij het proces wordt betrokken. Indien er in een structuurvisie Mer-plichtige plannen worden opgenomen, dan moet de in de Wet milieu-beheer aangegeven procedure worden gevolgd.

Planmer en voortoets natuurbeschermingswet

In deze structuurvisie hebben leefklimaat- en waardenaspecten een belangrijke rol gespeeld bij de gemaakte afwegingen. Rondom de concept-structuurvisie is een “quickscan planmer” verricht evenals een “voortoets Natuurbeschermingswet”. In een aantal situaties dient namelijk aan een structuurvisieprocedure een uitgebreide planmer-procedure gekoppeld te worden, namelijk in het geval dat:

- De activiteit waarvoor de structuurvisie kaders schept Mer-plichtig is;
- Er sprake is van een Natura2000 gebied en ontwikkelingen een significant negatief effect hebben op dat Natura2000 gebied, als gevolg waarvan een passende beoordeling noodzakelijk is.

Met de genoemde onderzoeken is de noodzaak van een planmerprocedure afgewogen en niet nodig gevonden.

Inspraak en afronding

Los van wettelijke verplichtingen hecht Zevenaar aan de grote betrokkenheid van haar burgers, maatschappelijke instellingen, verenigingen en andere organisaties bij het opstellen van de Structuurvisie.

De 1e fase van de structuurvisie is in april 2010 afgerond met het vaststellen van de “Opgavennotitie Structuurvisie Gemeente Zevenaar”. Deze Opgavennotitie is het resultaat van de “verkenning en confrontatiefase”. Doel van deze fase was het bepalen van de opgaven waarop de Structuurvisie een antwoord moet geven. Om deze opgaven te bepalen is een vrij interactief proces gevoerd waarbij op ambtelijk en bestuurlijk niveau en met de samenleving diverse bijeenkomsten zijn gevoerd. Op basis van de “Opgavennotitie”, de informatie uit de bijeenkomsten en de reacties daarop is de concept Structuurvisie Zevenaar opgesteld.

In de 2e fase zijn de raad, betrokkenen en belangstellenden geïnformeerd over de ontwerp Structuurvisie. In de daaropvolgende periode is eenieder in de mogelijkheid gesteld om een zienswijze in te dienen. Deze zijn samengebracht en voorzien van een antwoord in een zienswijzennota. Aan de hand hiervan zijn wijzigingen doorgevoerd in voorliggend exemplaar; de gewijzigde ontwerp structuurvisie. Na het aanpassen van enkele onvolkomenheden die in de commissiebehandeling aan bod kwamen en met inachtneming van één amendement betreffende het openhouden van de afslag Griethse Poort, is de Structuurvisie in de raadsvergadering van 20 februari 2013 vastgesteld.

1.4 Leeswijzer

In de nu volgende hoofdstukken wordt de structuurvisie van de gemeente Zevenaar neergezet. In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van de gemeente Zevenaar. Deze beschrijving resulteert in de identiteit van de gemeente Zevenaar. Vervolgens wordt ingegaan op de trends en ontwikkelingen die er aankomen en dit alles in overweging nemend de opgaven van de gemeente Zevenaar. De eigenlijke visie wordt behandeld in de hoofdstukken 3 en 4. Hoofdstuk 3 gaat in op de gemeentebrede visie en de visie van de vier afzonderlijke deelgebieden in de gemeente. In hoofdstuk 4 worden de visies op de kernen nader uiteengezet. In hoofdstuk 5 wordt per beleidsveld een doorkijkje gemaakt naar 2030 met daarbij de hoofddoelen om dit gewenste beeld te bereiken. Tot slot wordt in hoofdstuk 6 de uitvoeringsparagraaf beschreven.

In enkele hoofdstukken wordt op de rode ‘focus’ pagina's nader ingegaan op in de reguliere tekst genoemde onderdelen. Hierbij betreft het een verdere concretisering van ontwikkelingen die voor de komende jaren voorzien zijn. Bij de hoofdstukken 3 en 4 geven deze pagina's waar mogelijk de status aan van de huidige stand van zaken of de plannen zoals deze nu voorliggen. Met name bij de plannen of planonderdelen die fysiek nog niet in uitvoering zijn, moet er rekening mee gehouden worden dat talloze factoren nog invloed kunnen hebben op de uiteindelijke realisatie.

In de tekst staan de punten die op de focus pagina's verder aan bod komen, aangeduid met het nummer (##).

Wat is Zevenaar?

2

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een algemene beschrijving van de ontstaansgeschiedenis van de gemeente Zevenaar gegeven. Vervolgens wordt een beschrijving gegeven van de thema's wonen, werken, voorzieningen, infrastructuur, recreatie en toerisme, cultuurhistorisch erfgoed, milieu en landschap. Dit alles heeft gemaakt wat Zevenaar nu is en vormt samen met de mensen die er wonen en werken de basis voor de identiteit van de gemeente.

Daarna wordt ingegaan op de trends en ontwikkelingen die hun invloed hebben op de gemeente en volgt een inventarisatie van kwaliteiten en knelpunten.

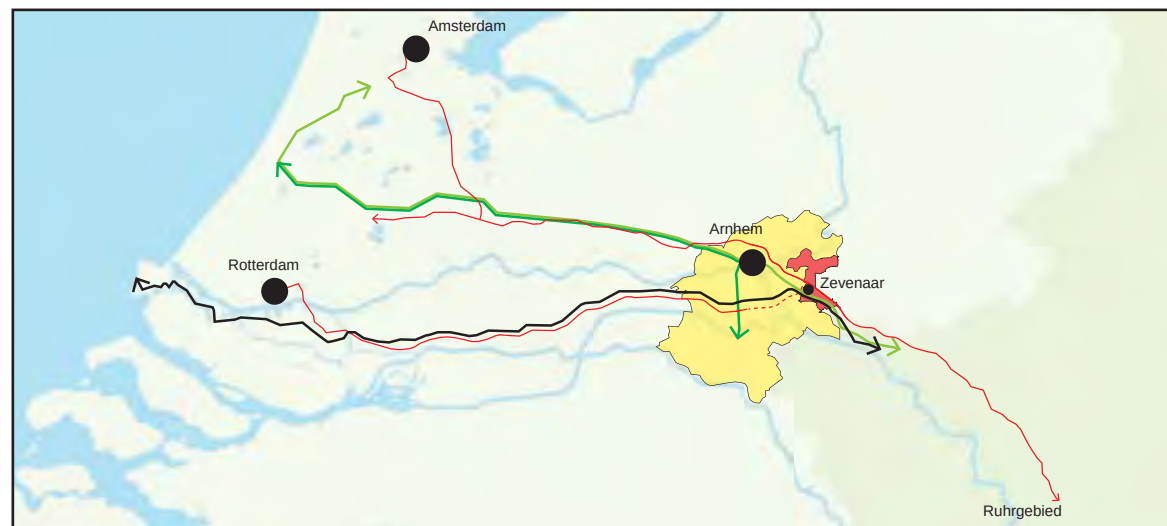
De Zevenaarse identiteit, trends en ontwikkelingen, de kwaliteiten die in de toekomst behouden moeten blijven en de op te lossen knelpunten vormen de uitgangspunten voor deze structuurvisie.

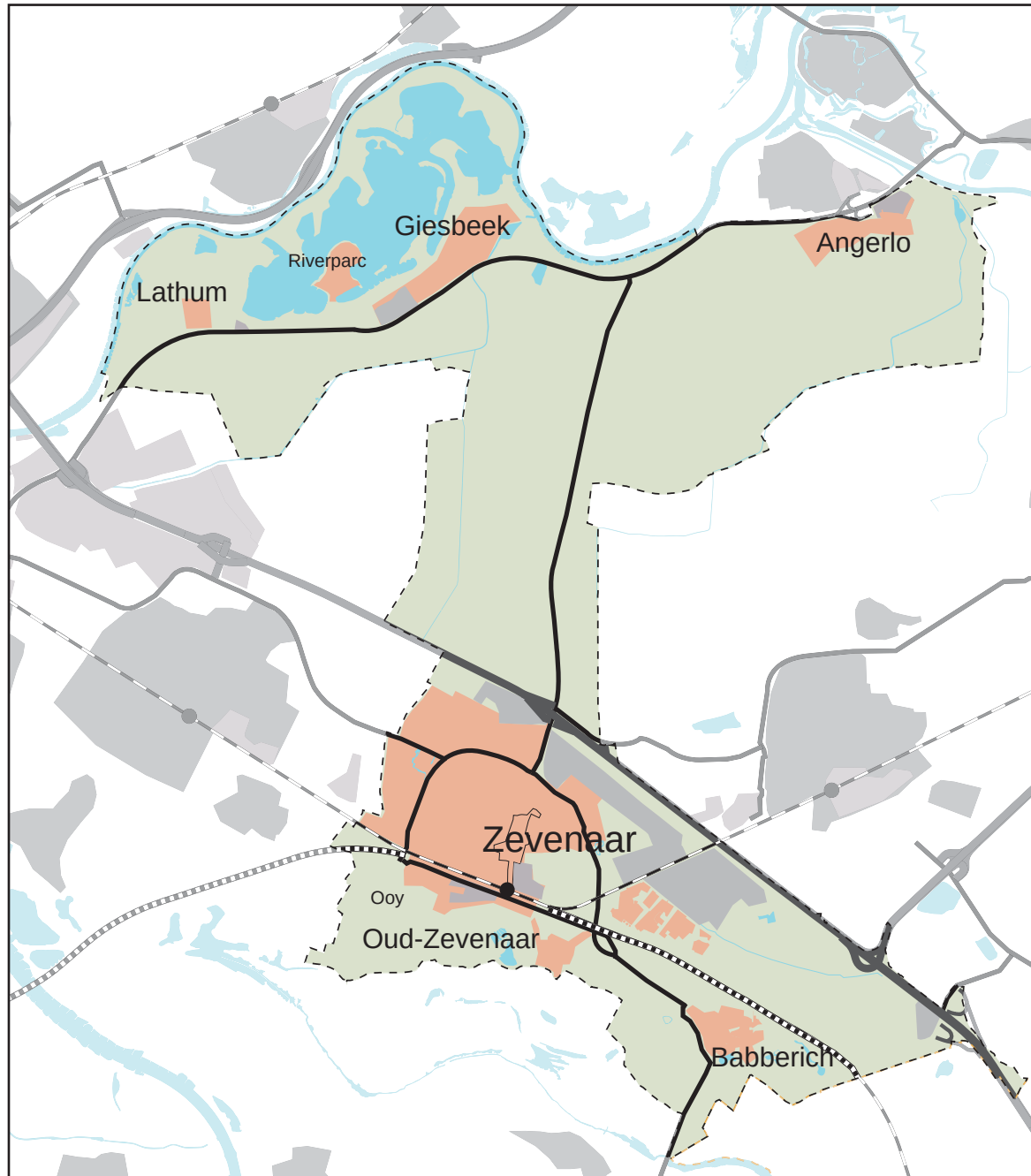
2.2 Ligging van Zevenaar en de ontstaansgeschiedenis

De gemeente Zevenaar ligt in het hart van de Liemers, een laag gelegen gebied binnen het rivierlandschap van Rijn en IJssel. Een gebied dat door de drie rivieren Rijn, IJssel en Oude IJssel en de heuvels van het Montferland wordt omzoomd. Deze situering heeft in de loop van de eeuwen een stempel gedrukt op de ontwikkeling van de streek.

Aan de westkant grenst Zevenaar aan Duiven en Westervoort, aan de noordkant aan de gemeenten Rheden en Doesburg, aan de

oostkant aan de gemeenten Bronckhorst, Doetinchem en Montferland en aan de zuidkant de gemeenten Rijnwaarden en Duitsland. Zevenaar is onderdeel van de belangrijke verbinding tussen de mainports Rotterdam en Schiphol en het Ruhrgebied. Door de ligging aan de belangrijke vervoersaders (A12, het spoor, de Hogesnelheidslijn (HSL) en de Betuweroute) heeft Zevenaar een unieke ligging. Daarnaast grenst Zevenaar direct aan Duitsland. In combinatie met de actieve rol binnen de Stadsregio Arnhem-Nijmegen en de belangrijke rol die Zevenaar heeft als subregionale kern, leidt dit tot een dynamisch geheel. De gunstige

internationale ligging en de uitdaging op recreatief en economisch gebied biedt vele mogelijkheden en heeft veel potentie in zich.

De gemeente Zevenaar bestaat uit de zes kernen Zevenaar, Angerlo, Babberich, Giesbeek, Lathum en Oud Zevenaar en het buurtschap Ooy. Van oudsher hebben Oud Zevenaar, Babberich en Ooy meer binding met Zevenaar dan de noordelijk gelegen kernen, die voorheen de gemeente Angerlo vormden.

De kern Zevenaar vervult een centrale rol binnen de gemeente. Hier wonen en werken de meeste mensen en zijn veruit de meeste voorzieningen te vinden. Daarnaast vervult het een regionale functie voor wat betreft de voorzieningen. Door de ligging aan de A12 en het spoor is Zevenaar goed te bereiken. Het buitengebied omvat een groot deel van de gemeente. De agrarische sector neemt hier een belangrijke plaats in. Met name de noordkant van de gemeente wordt gedomineerd door water en landschap en de recreatieve functie ervan. Behalve in de dorpen wordt er ook veel gewoond in het buitengebied.

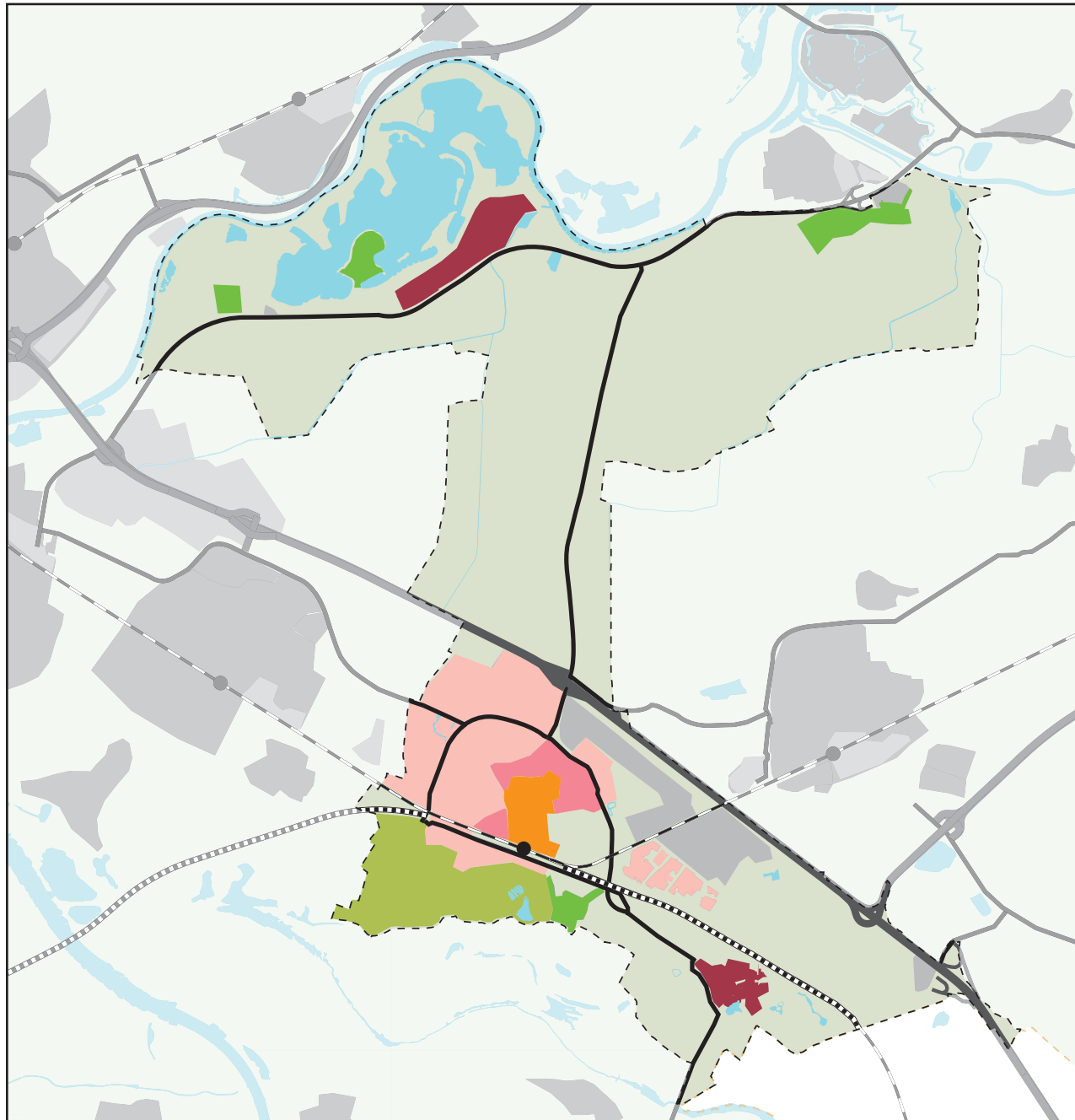
Historie

De gemeente Zevenaar maakt deel uit van de Liemers. Bepalend in de geschiedenis van de Liemers is het water. Liggende tussen twee rivieren de Oude Rijn en de IJssel overstroomde het gebied veelvuldig. Als gevolg hiervan vinden we de oudste sporen van bewoning in de gemeente op de hoger gelegen oeverwallen langs de Oude Rijn, bij Ooy, Zevenaar, Oud Zevenaar en Babberich. Langs de rivier de Oude IJssel ontstond Middeleeuwse bewoning op woonterpen. Het gebied overstroomde vaak. Na aanleg van de eerste dijken in de 11de en 12de eeuw, ontstonden er meer mogelijkheden voor bewoning. Nadat Zevenaar in 1487 stadsrechten kreeg kwam het plaatsje tot ontwikkeling. Zevenaar met aanliggende kernen hoorde lange tijd bij het grondgebied van de hertog van Kleef. De IJsseloevers en het achterland behoorden tot het hertogdom van Gelre.

Reeds in de twaalfde eeuw werd gesproken van een heer van Lathum. Angerlo viel eeuwen lang onder de kerkelijke macht van Doesburg. Pas in 1811 werd Angerlo een zelfstandige gemeente. In 1816 wordt de Liemers voorgoed bij het Koninkrijk der Nederlanden gevoegd.

Vanaf midden 19de eeuw wordt de Liemers beter bereikbaar door de aanleg van spoorverbindingen, A12 en verharding van de wegen. Door verbeterde afwatering werd het komgebied ontgonnen en komen er grote boerderijen. Door de groei van de stad Arnhem zijn de nabijgelegen kernen Westervoort, Duiven, Zevenaar en Didam sterk gegroeid. In de zone tussen de snelweg en de spoorlijn waar de kernen gelegen zijn is een stedelijk gebied ontstaan. Met name Zevenaar maakt na de Tweede Wereldoorlog een groeispurt door de bouw van grootschalige uitbreidingswijken.

Woonmilieus

	Klein stedelijk groen
	Klein stedelijk
	Klein stedelijk centrum
	Centrum dorps
	Dorps landelijk
	Landelijk

De woonmilieus zijn overgenomen uit landelijk en regionaal gebruikte duidingen op basis van algemeen bekende criteria.

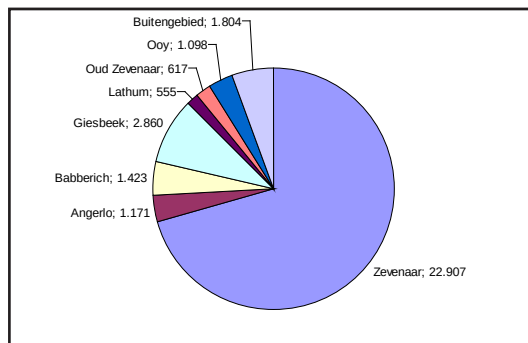
Bron ABF Research bv

2.3 Zevenaar per thema bekeken

2.3.1 Wonen

In de gemeente Zevenaar wonen 32.435 mensen (peildatum 1 januari 2012). Circa 70% daarvan woont in de (stedelijke) kern Zevenaar.

Bron: telgegevens GBA peil 1 januari 2012

Naar verwachting zal de bevolkingsomvang van de gemeente, ondanks een toekomstig sterfte-overschot, blijven toenemen. De groei zal naar verwachting echter beperkter zijn dan in het verleden. Vestiging van buiten de gemeente speelt een belangrijke rol bij een toenemende bevolkingsomvang. Bij de andere gemeenten in de Liemers (Duiven, Westervoort en Rijnwaarden) wordt op grond van de prognoses geen bevolkingsgroei meer verwacht. Op grond van de prognoses wordt in deze gemeenten zelfs een bevolkingsafname verwacht.

Ondanks de beperktere groei van de bevolkingsomvang zal door de dalende gemiddelde grootte van het huishouden het aantal huishoudens toenemen. Dit wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door de veroudering van de bevolking, maar ook door toename van jonge (vaak ook eenpersoons- en tweepersoons) huishoudens zonder kinderen. Als gevolg van de veroudering van de bevolking en

het toenemende aantal (bewust) alleengaanden en alleenstaanden daalt ook het geboortecijfer.

Naast de vraag naar woningen voor starters en doorstromers uit Zevenaar is er ook een vraag naar woningen van mensen van buiten de gemeente. De verwachting is dat dit in de toekomst zo zal blijven. De meeste vestigers komen uit de Liemers, de Achterhoek en het noordelijk deel van de stadsregio. Ongeveer een kwart komt van verder weg gelegen regio's in Nederland. De verhuisbewegingen van en naar Duitsland (Elten/Emmerich) zijn zeer beperkt. Omgekeerd vertrekken veel jongeren in de leeftijd van 18-25 jaar de gemeente voor scholing of werk.

De komende jaren zal sprake zijn van een vergrijzing ("verzilvering") en ontgroening (minder aandeel jongeren) van de bevolking en een toenemend aantal huishoudens. Een toenemend aantal huishoudens dat direct vertaald kan worden in een voortdurende woningbehoefte in de periode tot 2030.

"Het woont goed!", dat is een belangrijke uitspraak die tijdens bewonersavonden werd gehoord. Ook uit de leefbaarheidsmonitor blijkt dat de leefbaarheid in Zevenaar als zeer positief wordt beoordeeld. De gemeente Zevenaar heeft een divers aanbod aan woonmilieus; van

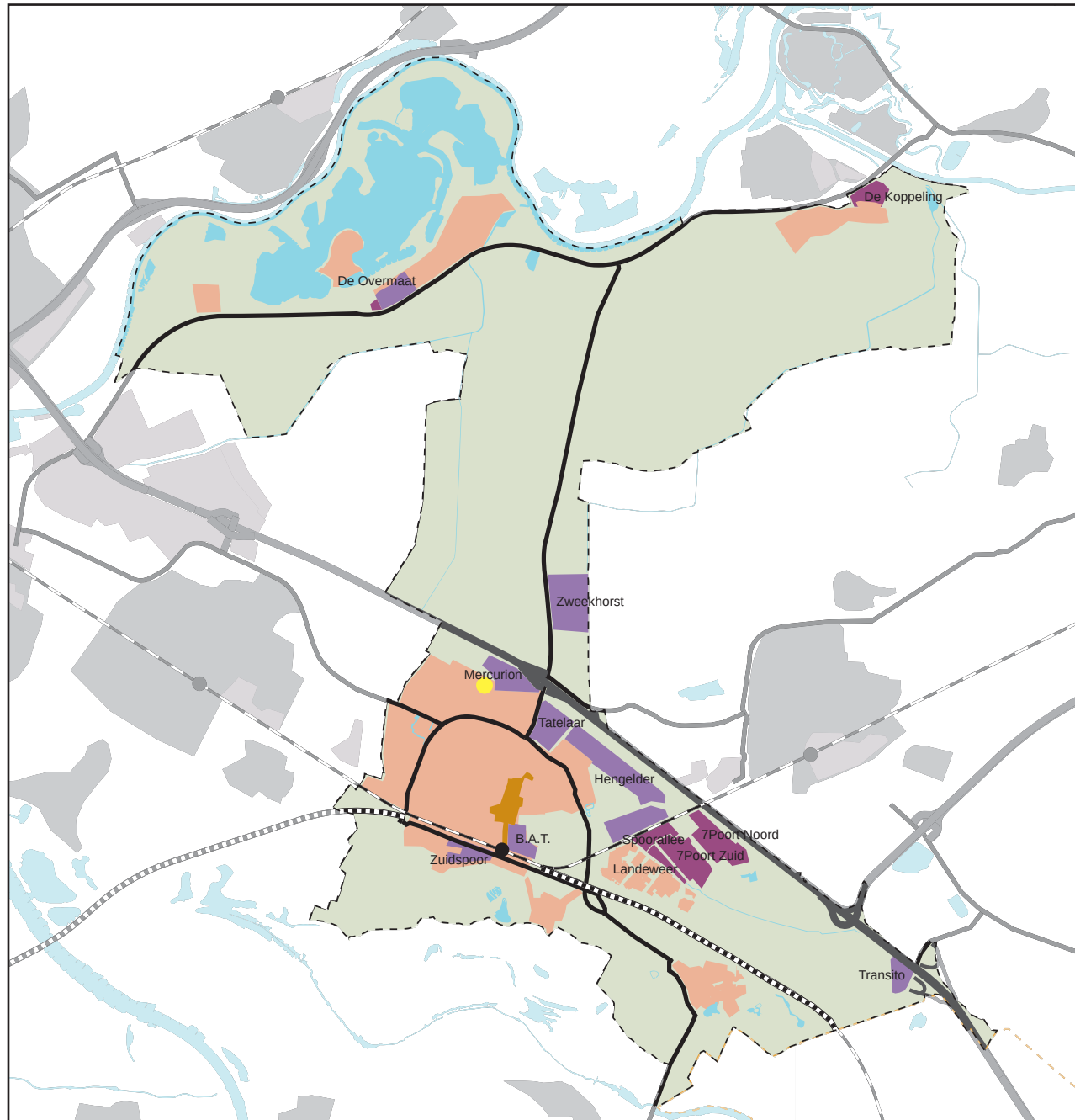
"kleinstedelijk" tot "landelijk" en van "historisch wonen" tot "wonen bij het water". Bijgaande kaart geeft een beeld van die diversiteit aan woonmilieus.

De kwaliteit van de woningvoorraad is over het algemeen goed. De kwaliteit woningvoorraad uit de jaren 50, 60 en 70 zal tijdens de planperiode wel aandacht vragen. De kwaliteit van aanbod – bijvoorbeeld op het gebied van voorzieningen en installaties – moet aan blijven sluiten bij de toekomstige behoefte en woonwensen om een concurrerende positie op de woningmarkt te behouden.

Er zijn verschillende plannen in uitvoering zoals de realisatie van zorgwoningen en diverse projecten in en om het centrum, Groot Holthuizen en in de dorpen Babberich, Giesbeek en Angerlo. Door de crisis in de woningbouwmarkt lopen deze planontwikkelingen minder snel dan verwacht.

Kortom: de samenstelling van de bevolking in Zevenaar verandert. Dit heeft invloed op de vraag naar de verschillende woningtypen. Tot 2030 heeft Zevenaar voldoende woningbouwplannen. Ook bestaande woongebieden vragen aandacht, hierbij komt de nadruk te liggen op de vitalisering hiervan.

Bedrijvigheid

- Huidig bedrijventerrein
- Bedrijventerrein in ontwikkeling
- Centrumgebied
- Ziekenhuis

2.3.2. Werken

Door de ligging aan de A12 en de aanwezigheid van het spoor is Zevenaar interessant als vestigingsplaats voor bedrijven. Het huidige vestigingsklimaat wordt dan ook als goed ervaren. Door de aanwezige bedrijven in Zevenaar kunnen veel inwoners hun inkomen verdienen in hun eigen woonomgeving. Daarnaast is een bepaalde categorie bedrijven ook rechtstreeks voorzienend aan de burger: de direct aan consument leverende detaillisten.

De werkgelegenheid in Zevenaar is voor circa 40% te vinden op de bedrijventerreinen. Op dit moment telt Zevenaar zeven bedrijventerreinen, sterk verschillend in leeftijd, omvang en ter plekke plaatsvindende activiteiten. Bij de kernen Giesbeek en Angerlo zijn twee lokale gemengde bedrijventerreinen gesitueerd. Dit zijn respectievelijk het volledig gevulde terrein Giesbeek en het nog in ontwikkeling zijnde terrein de Koppeling. Verreweg de meeste bedrijventerreinen zijn gelegen rondom de kern Zevenaar en hebben hierbij veelal prima uitvalsmogelijkheden door de nabijheid van de A12. De oudste terreinen zijn Zuidspoor en Tatelaar, gemengde bedrijfsterreinen met een hoge dichtheid aan bedrijven. Zuidspoor is onlangs gerevitaliseerd en voor Tatelaar wordt dit eveneens op korte termijn voorzien. Bedrijventerrein Hengelder behoort tot de grootste terreinen en huisvest het grootste deel van de zwaardere productiebedrijven en biedt daarnaast vooral ruimte voor andersoortige middelgrote bedrijven op het gebied van handel en industrie.

Mercurion is als bedrijvenpark gestart en heeft zich steeds meer geprofileerd als de hoogwaardige kantorenlocatie van Zevenaar. Als nieuwste bedrijventerrein is de afgelopen jaren gestart met 7Poort. Een van de weinige plekken in de regio waar bedrijven van zeer

ruime omvang zich kunnen vestigen. Vanwege de ligging aan de A12 is onder andere de logistieke dienstverlening hier op zijn plek. Onderdelen van 7Poort zijn de gebieden Spoorallee en Landeweer als locaties voor respectievelijk gemengde bedrijvigheid rondom het station zoals (volumineuze) detailhandel, leisure en kantoorachtige bedrijvigheid.

Tot slot ligt voorbij Babberich aan de A12, vlak voor de Duitse grens, bedrijventerrein Transit (Transportcentrum). Beperkt in omvang maar gevuld met redelijk grote bedrijven op het terrein van met name logistieke dienstverlening. Het merendeel van de bedrijventerreinen in Zevenaar is reeds uitgegeven. Alleen op 7Poort (circa 30 hectare), de Koppeling (circa 3 hectare) en Mercurion (circa 1 ha) zijn nog kavels uitgifbaar. Voor 7Poort geldt dat, zodra de nieuwe aansluiting op de A12 gereed is, de tweede fase ontwikkeld kan worden (circa 20 hectare).

Ook buiten de bedrijventerrein is er veel werkgelegenheid; in de woonomgeving, in het buitengebied en in het centrum van Zevenaar. Het ziekenhuis van Zevenaar is de grootste werkgever van de gemeente. Door allerlei ontwikkelingen staat het bestaan van het ziekenhuis meer onder druk.

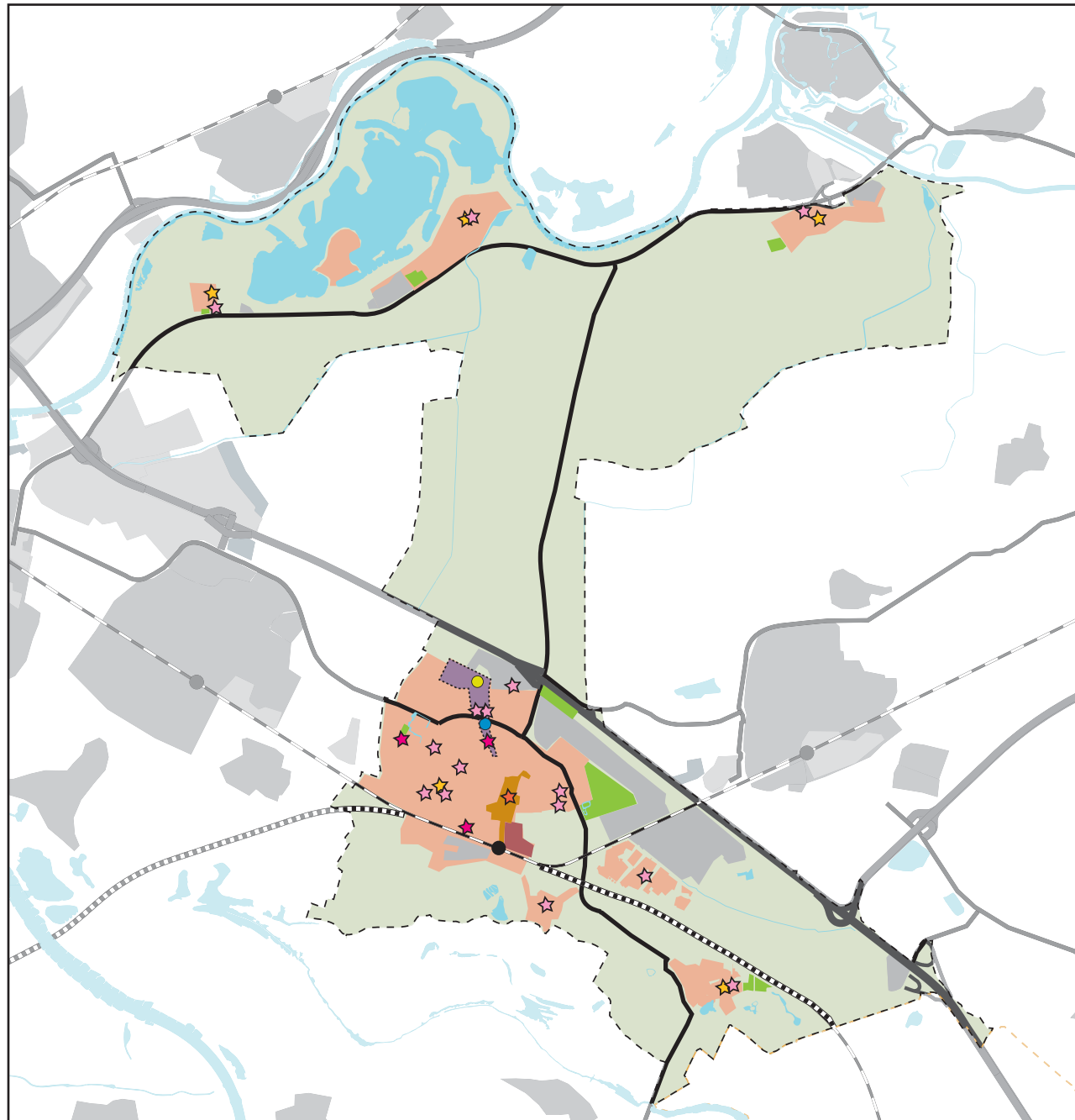
Zevenaar heeft een groot kernwinkelgebied met een regionale functie en zijn er diverse (stedelijke) voorzieningen aanwezig. Zevenaar heeft een bovengemiddelde hoeveelheid winkelvloeroppervlak (wvo) per inwoner. Eveneens kenmerkend voor Zevenaar is dat er ongeveer evenveel banen in de gemeente zijn als actieve personen in de beroepsbevolking. Daarnaast is sprake van relatief veel en sterke familiebedrijven, die vanwege die achtergrond een sterke binding hebben met de gemeente.

Zevenaar heeft een groot buitengebied met

veel agrarische bedrijven. Vooral het gebied ten noorden van de A12 komen veel (en ook grootschalige) agrarische bedrijven voor. De gemeente stimuleert de ontwikkeling van bestaande agrarische bedrijven. Ook stimuleert de gemeente de economische mogelijkheden in vrijkomende (agrarische)gebouwen, mits dit geen beperking oplevert voor de aanwezige agrarische functies. Te denken valt aan de functies wonen, zorg, recreatie en toerisme. De basis hiervoor is vastgelegd in het vastgestelde functieveranderingsbeleid voor vrijkomende agrarische bebouwing (VAB). De bedrijven zijn onderling in de regio Liemers goed georganiseerd (Lindus) en de samenwerkingsverbanden zijn sterk.

Kortom: Om bedrijven aan te trekken en gevestigd te houden in de gemeente is het van belang om een goed vestigingsklimaat te scheppen en te behouden. Een van de belangrijkste aspecten hiervan is een goede bereikbaarheid. Ook de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en de lokale wet- en regelgeving spelen een belangrijke rol.

2.3.3 Voorzieningen

Zowel qua winkelaanbod als voorzieningen-aanbod vervult Zevenaar een centrumfunctie voor omliggende gemeenten. Zevenaar heeft een bovengemiddeld niveau wat betreft voorzieningen op terreinen als onderwijs, sport, gezondheid en cultuur. Zo beschikt de gemeente over een theater, een bioscoop en een filmhuis, het Liemers museum, een ziekenhuis, maar ook over een compleet aanbod van basis- en voortgezet onderwijs.

Het basisonderwijs kent verschillende onderwijsvormen. Bijzondere invullingen zijn het Daltononderwijs, De Sterrenschool en speciaal voor de hoogbegaafden het Leonardo-onderwijs. Deze onderwijsmethoden zijn ondergebracht bij de bestaande basisscholen. Zevenaar heeft in zijn beleidsplannen opgenomen om het concept van brede scholen verder uit te werken. Een bredeschool kenmerkt zich door de samenwerking tussen de basisschool en de voor- en naschoolse begeleiding zoals een peuterspeelzaal/kinderopvang. Ook andere vormen van samenwerking op het sociaal culturele vlak zijn mogelijk. Daarmee speelt Zevenaar in op de provinciale stimulans om zogenaamde kulturhusen te realiseren. Het eerste kulturhus van Gelderland staat in Giesbeek, de meest recente (2011) staat in Babberich. Een sterk punt is dat de dorpen goed georganiseerd zijn. Hierdoor is de sociale cohesie groot. Ook de verschillende verenigingsgebouwen dragen hiertoe bij. Met uitzondering van Oud Zevenaar beschikken alle kernen over een dorps huis/kulturhus. Deze zijn essentieel voor de sociale cohesie en leefbaarheid in de kern. Daarnaast heeft een aantal sociaal culturele voorzieningen een regionale/Liemerse functie, zoals het museum, het theater, de volksuniversiteit en het filmhuis.

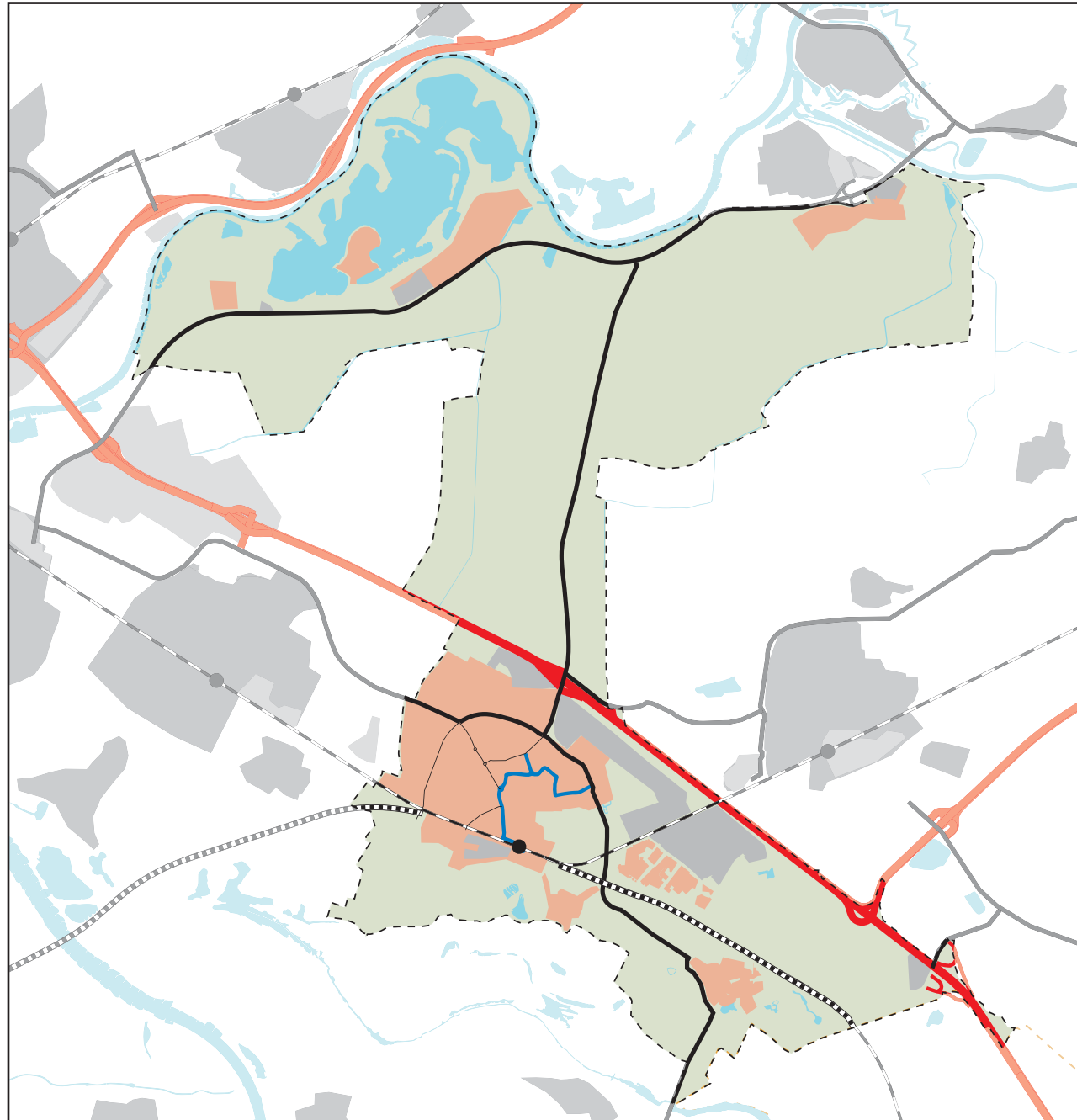
Op het gebied van onderwijs beschikt Zevenaar over een regionaal opleidingscentrum en voortgezet onderwijs, met een regionale/Liemerse functie. In alle dorpen is een basisvoorziening onderwijs. In Giesbeek en Babberich is de basisschool onderdeel van het kulturhus.

Een belangrijk deel van de sportvoorzieningen is gekoppeld aan het onderwijs. Een aantal sportvoorzieningen heeft een regionale/Liemerse functie, zoals het zwembad en de atletiekbaan.

In de omgeving van de woonzorgcentra Pelgromhof, Subenhara (kern Zevenaar) en Binnenrijk (Giesbeek) is een woonzorgzone voor ouderen. Met de afronding van de plannen van het kulturhus beschikt ook Babberich hierover. Wonen in de directe omgeving van een woonzorgcentrum, met de mogelijkheid gebruik te maken van het zorgaanbod als dit nodig is, geeft een gevoel van veiligheid. Mensen kunnen daardoor langer in hun eigen woning of woonomgeving blijven wonen. Zevenaar heeft regionaal een belangrijke functie op het gebied van de (geestelijke) gezondheidszorg (ziekenhuis en GGNet). Door ontwikkelingen komt deze zorgfunctie echter onder druk te staan. Het Verpleeghuis, met “dependances” in de Liemers heeft een regionale functie. De verpleeghuisplekken zijn meer en meer op de lokale vraag gebaseerd.

Kortom: Zevenaar beschikt over veel voorzieningen variërend van zorg, onderwijs tot ontspanning. Niet alleen in Zevenaar zelf, maar zeker ook in de kernen. Ze vervult hiermee een regionale rol. Een aantal voorzieningen worden geclusterd in de vorm van een bredeschool of kulturhus.

Infrastructuur

- Snelweg
- Stroomwegen
- Lokale hoofdinfrastructuur
- Spoor / station
- Betuweroute
- Parkeerring

2.3.4 Mobiliteit en infrastructuur

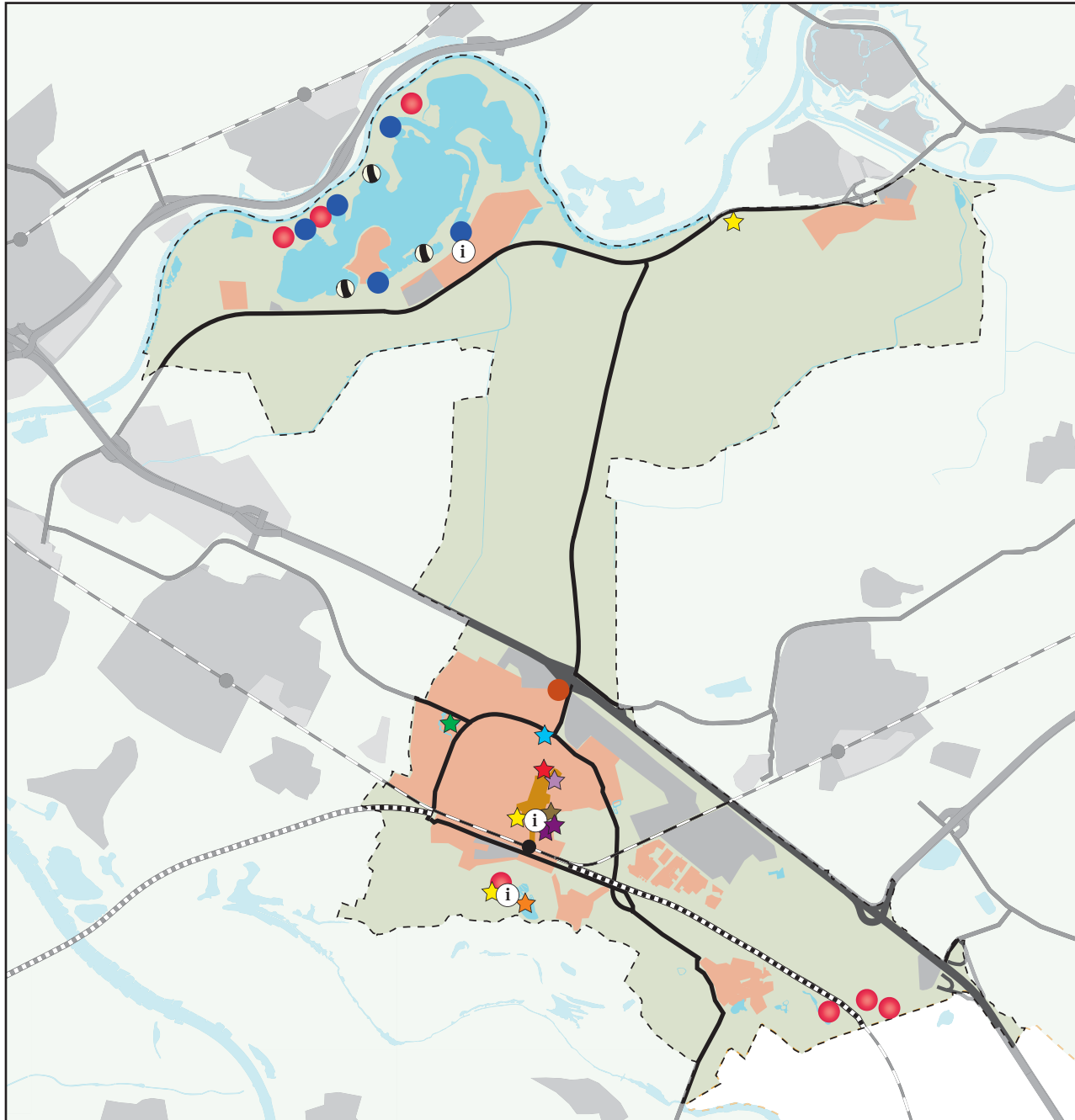
Een goed toegankelijke, duurzame en veilige infrastructuur is van groot belang voor het goed kunnen wonen, werken en recreëren in Zevenaar. De gemeente Zevenaar beschikt, met uitzondering van de luchtvaart, over alle mogelijke vervoersmodaliteiten. De kern Zevenaar is zowel per auto als per trein heel goed bereikbaar. Dit biedt veel kansen, maar brengt ook opgaven met zich mee. Van belang is dat de bereikbaarheid en leefbaarheid in de kernen in stand blijft zonder dat de barrièrewerking toeneemt. De functionele netwerken binnen de gemeente Zevenaar moeten ook in de toekomst minimaal op het huidige niveau kunnen blijven functioneren. Gebieden moeten zowel voor langzaam- als snelverkeer goed met elkaar verbonden blijven.

Het gemeentelijk wegennet kent een verdeling in wegen met een stroomfunctie en wegen met verblijfsfunctie. In de eerste categorie staat het vlot verplaatsen van A naar B centraal. Het zijn de wegen met een regionale ontsluitingsfunctie, de

Ringbanen en de wegen die vanaf de Ringbanen naar het stadscentrum leiden. Bij alle overige wegen staat het verblijven (wonen, werken, winkelen, school) centraal. De auto is aan deze functie ondergeschikt. Deze verblijfsgebieden kennen een maximumsnelheid van 30 km/h binnen de bebouwde kom en 60 km/h daarbuiten. In de komende jaren wordt deze scheiding van stroom- en verblijfsfuncties verder vorm gegeven. De naar buiten gerichte verplaatsingen vinden hoofdzakelijk plaats per auto en openbaar vervoer. Bij de verplaatsing binnen de kernen zijn vooral fietsen en lopen van belang. Daar waar deze het auto- en openbaar vervoernetwerk kruisen (carpool, station, P+R) kan de fiets de rol van voor- en natransport op zich nemen. Het gemeentelijk mobiliteitsbeleid richt zich de komende jaren met name op het versterken van de rol van duurzame vervoerswijzen als fiets en openbaar vervoer.

Kortom: Zevenaar is goed ontsloten, zowel per auto als per openbaar vervoer. Hierdoor is het een aantrekkelijke locatie om te wonen, te

werken en te recreëren. De directe ligging aan de snelweg en spoorlijn brengt ook een opgave met zich mee om qua leefbaarheid. De stad Zevenaar heeft een compacte structuur. Hierdoor is ook de fiets een goed vervoersmiddel. Zowel het openbaar vervoer als het fietsgebruik kan gestimuleerd worden.

Recreatie en toerisme

- Winkel en uitgaansgebied
- Hotel
- vvv-punt
- Camping
- Jachthaven
- Dagrecreatie
- Filmhuis / bioscoop
- Theater
- Kinderboerderij
- Zwembad
- Bowlingbaan
- Museum
- Bierbrouwerij
- Sterrenwacht

2.3.5 Recreatie en toerisme

Recreatie heeft betrekking op alle vormen van vrijetijdsbesteding, alle activiteiten die kunnen worden gedaan naast de dagelijkse verplichtingen. Recreëren doet men voor ontspanning en vermaak. "Recreatie" duidt op vernieuwing en verfrissing. De bedoeling van recreëren is het opladen van de persoonlijke actieradius, het vernieuwen van de energie, het verzetten van de zinnen en het ontladen van opgelopen spanning. Zevenaar hecht grote waarde aan goede recreatie- en vrijetijdsvoorzieningen. Naast de ontspanningsmogelijkheden die deze voor zowel eigen bewoners als bezoekers bieden, vormen deze ook een belangrijke basis voor een hoogwaardig woon- en leefklimaat en bieden ze een behoorlijke bijdrage aan de werkgelegenheid.

Toerisme en recreatie vormen een belangrijk visitekaartje voor Zevenaar. De grote diversiteit in fraaie landschappen vormt daarbij een aantrekkelijk uitgangspunt. Het is zodoende in Zevenaar prachtig wandelen en fietsen, maar ook mogelijkheden om te skaten en paard te rijden zijn aanwezig. De watersportmogelijkheden rondom en op het recreatiegebied Rhederlaag (met vijf jachthavens) hebben een grote

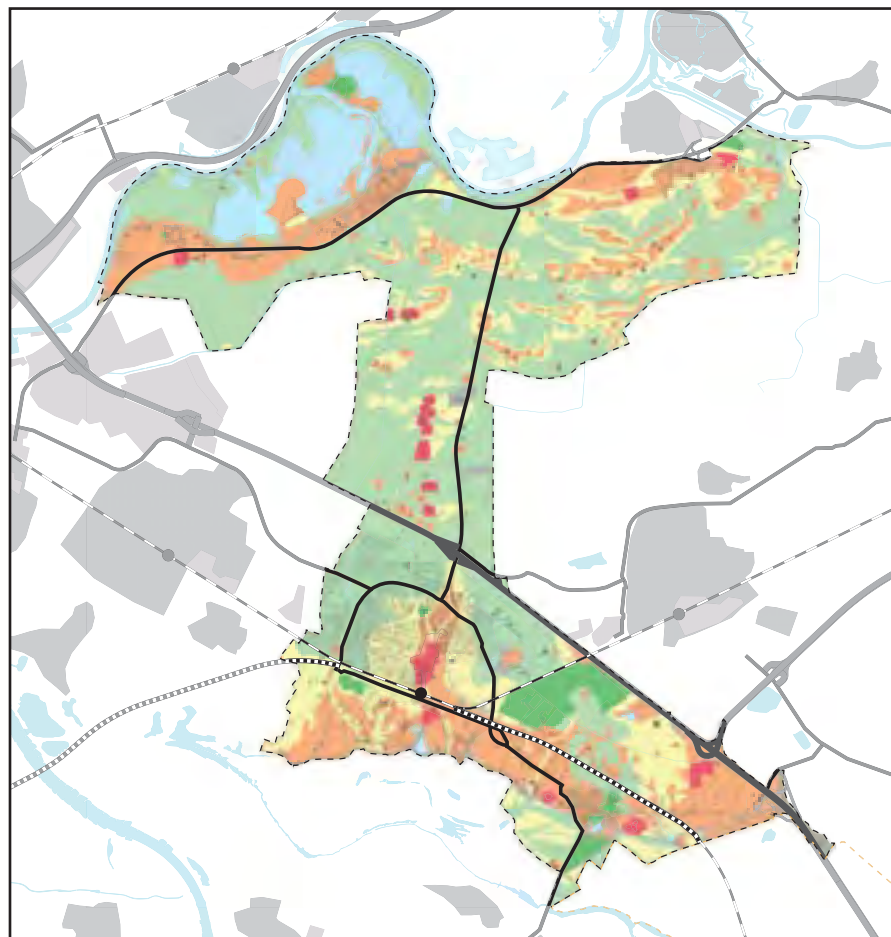
aantrekkingskracht. Daarnaast zijn er ook trekkers als het Liemers museum, de Gimbornhof, de landgoederen. het gebied Breuly/Panoven en uiteraard het centrumgebied van Zevenaar met de detailhandel- en horecaconcentratie. De nabijheid van de Veluwe, Gelderse Poort, Montferland en steden als Arnhem en Nijmegen, maakt van Zevenaar (en de Liemers als geheel) een goede uitvalsbasis voor een kort toeristisch verblijf. Als gevolg hiervan hebben zich een aantal campings in Zevenaar gevestigd. Met name de jaar- en seizoensplaatsen zijn hierbij ruim vertegenwoordigd. Het toeristisch kamperen kent een klein aandeel.

Uit de evaluatie van het Activiteitenplan Toerisme en Recreatie 2006 – 2010 blijkt dat een actieve (beleidsmatige) inspanning in dit beleidsveld aantoonbare positieve gevolgen heeft voor de werkgelegenheid. Dit is onder meer de reden dat er in 2012 een Toeristisch Recreatief Ontwikkelingsplan (TROP) wordt opgesteld. Belangrijke elementen die in deze beleidsvisie aan bod komen zijn: innovatieve vormen van verblijfsrecreatie, samenwerking en verbinding in de branche met omliggende gemeenten en gebieden, de inzet van sociale media en

uitbreiding van recreatieve infrastructuur.

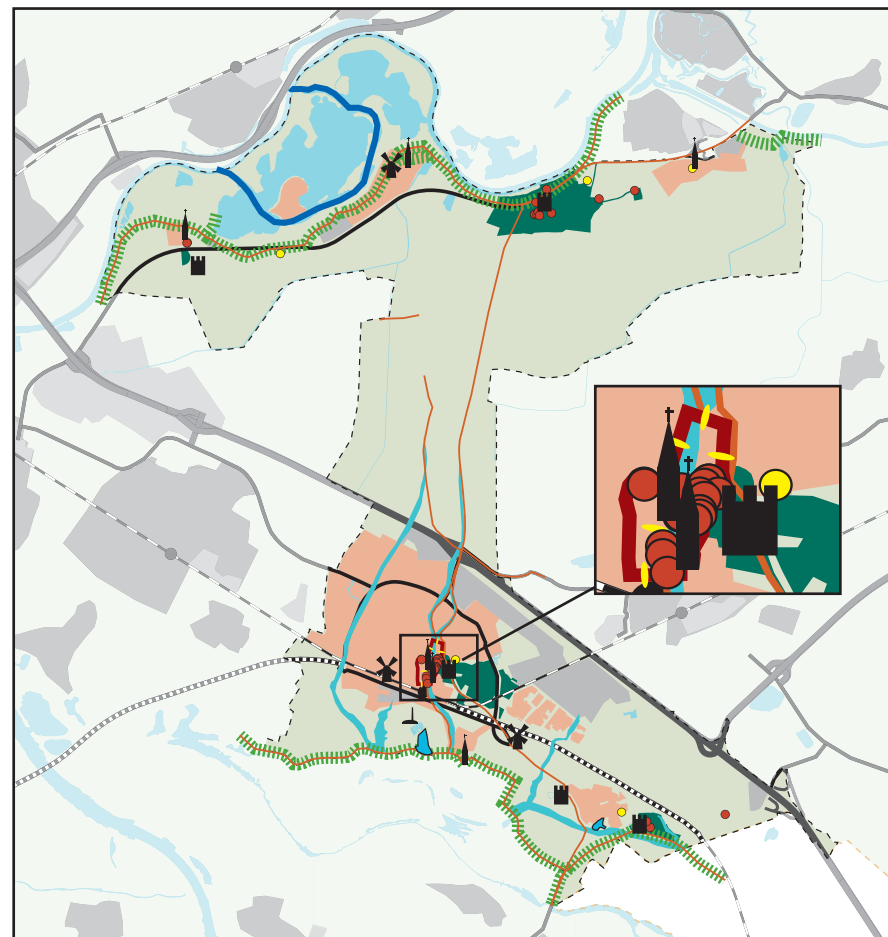
Kortom: recreatie en toerisme is belangrijk voor Zevenaar en moet daarom verder uitgewerkt worden. De grootste aantrekkingskracht vormen de diverse landschappen en de watersportmogelijkheden in het noorden. Maar ook in de stad Zevenaar is van alles te beleven.

Archeologische waarden

- Zone met een vastgestelde hoge archeologische waarde
- Zone met een hoge archeologische waarde
- Zone met een middelmatige archeologische waarde
- Zone met een lage archeologische waarde
- Zone met een onbekende archeologische waarde
- Oppervlaktewater
- Reeds vrijgegeven

Cultuurhistorische waarden

Oude IJsselloop	Landgoederen
Crevassegeulen	Wiel (oude dijkdoorbraak)
Bandijken	Kerk
Belangrijke historische wegen	Molen
Oude stadsgracht met poorten	Kasteel / landhuis
Rijksmonumenten	Steenfabriek
Overige bijzondere bebouwing	

2.3.6 Cultuurhistorisch erfgoed

Het cultuurhistorisch erfgoed bestaat uit het cultuurlandschap met de gebouwde monumenten en de ondergrondse archeologische resten. Het cultuurlandschap wordt gevormd door dijken, watergangen, wegen, verkavelingen en dergelijke. Deze plekken dragen bij aan de identificatie met de straat, het dorp/ de stad, de streek en het land waarin wij wonen. Deze identificatie met een plaats, en de gemeenschapszin daarvan, wordt onder andere versterkt door de folklore, schutterijen, muziekverenigingen, carnaval en sagen. Het is belangrijk de diversiteit in bijzondere plekken te behouden of te stimuleren. De kwaliteit en de beleving van de leefomgeving neemt hierdoor toe.

De gemeente hecht veel belang aan het behoud van haar monumentwaardige gebouwen en herkenbare historische structuren. Bijzonder noemenswaardig is de omgeving van het centrum met zijn oude stratenpatroon en de nog steeds herkenbare loop van de (vertakte) Aa op het kermisterrein en de Kampsingel als basis van de uiteindelijke kernen. Andere bijzondere kwaliteiten van dit gebied treffen we onder andere bij de Markt, het gebied rondom de Andreaskerk en de vele monumenten in de Kerkstraat en de Wittenburgstraat. Om het behoud hiervan te bevorderen en ook minder oude maar waardevolle panden te beschermen, is er een actief plaatsingsbeleid waarbij nieuwe waardevolle panden aan de gemeentelijke monumentenlijst worden toegevoegd. Op basis hiervan kan een beroep gedaan worden op de subsidieregeling voor eigenaren van gemeentelijke monumenten om de instandhouding van monumenten te bevorderen.

De gemeente Zevenaar telt inmiddels 180 monumenten, waarvan 70 rijksmonumenten.

De monumenten, vooral woonhuizen en boerderijen, zijn voor het grootste deel geconcentreerd in de oude kernen. Verder zijn een drietal molens en de voormalige steenfabriek de Panoven beschermd. De gemeente kent ook een aantal historische buitenplaatsen, waaronder het landgoed Huys Sevenaer dat in het oude centrum van Zevenaar ligt en het landgoed Bingerden. De als monument aangewezen kerken, fabrieksgebouwen, landgoederen, boerderijen en woonhuizen staan niet enkel op zichzelf, maar vormen veelal een waardevol ensemble.

Ook in de grond zijn nog veel historische sporen aanwezig. Bij nieuwe ontwikkelingen dient hier rekening mee gehouden te worden. Dit geldt in twee opzichten. Ten eerste kunnen bij bouwprojecten e.d. historisch waardevolle resten worden onderzocht, zodat ze niet ongezien verloren gaan. Ten tweede kan in een aantal gevallen bij planontwikkelingen het verleden beleefbaar worden gemaakt voor de samenleving. Een voorbeeld hiervan is de reconstructie van de middeleeuwse burcht van Zevenaar met publieksinformatie in en bij de parkeerkelder op het Masiusplein.

Voor de hele gemeente is daarom een archeologische waardenkaart gemaakt. Deze kaart is ook opgenomen in de bestemmingplannen. Op een aantal plekken in de gemeente is sprake van een gebied met een vastgestelde hoge archeologische waarde, bijvoorbeeld het centrum. Langs de Rivierweg en ten zuiden van de Betuweroute en Knooppunt Oud Dijk ligt met name de zone met een hoge archeologische waarde.

Kortom: de gemeente Zevenaar kent een rijke historie, waar water altijd een belangrijke rol heeft gespeeld. Op verschillende manieren wordt getracht het cultureel historisch erfgoed te behouden voor de toekomstige generatie.

